

[Titel van het document]

Logius Handreiking
Werkversie 14 juni 2022

Deze versie:

<https://logius-standaarden.github.io/BOMOS-voorbeeld-beheermodel/>

Laatst gepubliceerde versie:

<https://publicatie.centrumvoorstandaarden.nl/bomos/template/>

Laatste werkversie:

<https://logius-standaarden.github.io/BOMOS-voorbeeld-beheermodel/>

Vorige versie

<https://publicatie.centrumvoorstandaarden.nl/bomos/template/0.1/>

Redacteurs:

[Gül Işik](#) (Logius)

[Edwin Wisse](#) (Logius)

Auteur:

[Logius](#)

Doe mee:

[GitHub Logius-standaarden/BOMOS-voorbeeld-beheermodel](#)

[Dien een melding in](#)

[Revisiehistorie](#)

[Pull requests](#)

This document is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 License](#).

Samenvatting

Samenvatting van het document - verplicht onderdeel.

Status van dit document

Dit is een werkversie die op elk moment kan worden gewijzigd, verwijderd of vervangen door andere documenten. Het is geen door het Technisch Overleg goedgekeurde consultatieversie.

1. Inleiding

-

1.1 Leeswijzer

-

Dit document beschrijft hoe Logius, afdeling Standaarden (hierna: Logius) xxxxx standaard beheert en hoe de bijbehorende governance is ingericht.

1.2 Vul naam van de standaard hier in

Beschrijf hier de standaard

VOORBEELD 1

De xxx standaard omvat een set van normatieve ontwerpafspraken voor het structureren en documenteren. De standaard heeft tot doel om betere, uniforme en ontwikkelaar vriendelijke API's te ontwikkelen die makkelijk te implementeren zijn. De set van afspraken bestaat uit breed toepasbare en ondubbelzinnige richtlijnen. Deze helpen organisaties die nieuwe API's ontwikkelen voor Nederlandse overheden (Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen) en instellingen uit de (semi-) publieke sector. Het Nut en de werking van de standaard zijn reeds goed beschreven door het Forum Standaardisatie en voor de eenduidigheid hieronder integraal opgenomen [zie link](<https://www.forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/rest-api-design-rules>): van de standaard zijn reeds goed beschreven door het Forum Standaardisatie en voor de eenduidigheid hieronder integraal opgenomen [zie link] (<https://www.forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/rest-api-design-rules>):

1.2.1 Nut

Beschrijf hier de nut van de standaard

VOORBEELD 2

De overheid ontsluit gegevens en applicaties steeds vaker met standaarden. Voorbeelden hiervan zijn te zien op de website developer.overheid.nl, in Common Ground, Haal Centraal en het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Representational state transfer (REST) is een ontwerpprincipe dat wereldwijd veel gebruikt wordt voor het bouwen van programmeerinterfaces over het web (API's). REST is geen standaard maar een ontwerpprincipe, en laat nog veel vrijheid in het structureren van API's.

De standaard REST-API Design Rules geeft een verzameling basisregels voor structuur en naamgeving waarmee de overheid op een uniforme en eenduidige manier REST-API's aanbiedt. Dit maakt het voor ontwikkelaars gemakkelijker om betrouwbare applicaties met te ontwikkelen met API's van de overheid. Bron: Forum standaardisatie

1.2.2 Werking

Beschrijf hier de werking van de standaard

VOORBEELD 3

Een application programming interface (API) is een gestructureerd en gedocumenteerd koppelvlak voor communicatie tussen applicaties. Zo lang er computers zijn, bestaan er API's en worden er verschillende API technologieën gebruikt. In de laatste 10 jaar heeft Representational state transfer (REST) zich ontwikkeld tot een bepalend principe voor het realiseren van API's. Zogenaamde 'REST-API's' doen voor applicaties wat websites voor mensen doen. Websites presenteren informatie aan mensen, REST-API's maken applicaties en gegevens over het Internet beschikbaar voor andere applicaties. De technologie achter websites en REST-API's heeft daarom veel gemeen.

De overheid gebruikt REST-API's voor koppelingen met andere overheden, bedrijven en indirect ook met burgers, bijvoorbeeld via mobiele apps en webapps die aangeboden worden door bedrijven of overheden zelf. Ontwikkelaars kunnen deze REST-API's bevragen vanuit de gangbare programmeertalen en frameworks zoals Python, Java, Microsoft C#, PHP.

1.2.3 Status

Beschrijf hier de status van de standaard

VOORBEELD 4

De actuele versie van de ADR-standaard is 1.0. Deze versie is op 09-07-2020 door het OBDO vastgesteld op advies van het Forum Standaardisatie.

1.3 BOMOS

Figuur 1

Logius richt de beheerorganisatie in conform het Beheer en Ontwikkel Model voor Open Standaarden (BOMOS). Ook het beheer van de xxxxx is op basis van BOMOS ingericht. Voor de beheerorganisatie heeft Logius een generiek beheermodel opgezet, waar het beheerplan van xxx is afgeleid.

Figuur 2

Figuur 1 Bomos model

Figuur 3

Voor meer informatie over BOMOS zie ook:

[BOMOS, het fundament](#)

[BOMOS, de verdieping](#)

['Publicatie-BOMOS-2i.pdf'](#)

BOMOS onderscheidt verschillende levenscyclusfases waarin een standaard zich kan bevinden. Deze fase bepaalt mede op welke beheeronderdelen meer of minder wordt ingezet. De verschillende fases zijn:

1. Creatie/ontwikkeling
2. Introductie
3. Implementatie/groei
4. Volwaardige toepassing
5. Uitmetsen

Figuur 4

Figuur 5

Adoptie

Figuur 6

Tijd

Figuur 2 Bomos levenscyclus

De xxx bevindt zich in de xxx fase. De eerste versie van de standaard is xxx aangemeld bij het Forum Standaardisatie en op xxx op de lijst van verplichte standaarden opgenomen. Vanuit het xxx en Logius afdeling Standaarden wordt momenteel nog volop aan de xxx gewerkt en de verwachting is dat de standaard nog de nodige ontwikkelingen door gaat maken.

Daarom is er komende tijd vooral aandacht voor:

Het in de praktijk bestendigen van het beheer van de standaard; Gestaag doorontwikkeling van de specificaties zelf;

Bouwen en aanbieden ondersteunende tooling; Groei in het aantal toepassingen van de standaard; Monitoring van het gebruik van de standaard; Groei van de community rond de standaard.

2. Strategie

-

De strategische activiteiten van BOMOS bestaan uit de onderdelen Visie, Governance en Financiering. Deze onderdelen en hun toepassing op het beheer van xxxx worden hieronder beschreven.

2.1 Visie

Met de xxx standaard wil de Nederlandse overheid interoperabiliteit bevorderen. Dit komt erop neer dat overheden dezelfde standaard in vergelijkbare situaties toepassen. Dit maakt uiteindelijk dat componenten en systemen onderling effectief gegevens uit kunnen wisselen. Zowel horizontaal in één voorziening binnen één situatie als verticaal tussen voorzieningen in verschillende situaties en tussen organisaties. Deze doelstelling wordt onderschreven door een breed scala aan partijen die deelnemen aan het xxx Kennisplatform, waar de ontwikkeling van de standaard zijn oorsprong heeft, en is bestendigd door Forum

Standaardisatie en het OverheidsBrede BeleidsOverheid Digitale Overheid (OBDO), die xxxx standaard hebben opgenomen op de zogenaamde 'pas toe of leg uit'-lijst met andere standaarden die interoperabiliteit bevorderen [zie ook de basisinformatie van het Forum Standaardisatie](#)

De toetsingsprocedure voor opname van een standaard op *pas toe of leg uit* lijst bestaat uit de volgende stappen:

1. Aanmelding
2. Intake
3. Expertonderzoek
4. Openbare consultatie
5. Advisering door het Forum Standaardisatie
6. Vaststelling door het Overheidsbreed BeleidsOverleg Digitale Overheid

Deze criteria staan op: [Toetsingsprocedure en criteria voor lijsten met open standaarden \(forumstandaardisatie.nl\)](#)

De afdeling Standaarden van Logius werkt samen met het Forum Standaardisatie aan de promotie van open standaarden via kennisplatforms, bijeenkomsten en seminars. De standaarden die Logius beheert, zijn verplichte standaarden voor overheidsorganisaties en staan op de 'Pas toe of leg uit'-lijst van het Forum of zijn verplicht via wetgeving.

2.2 Governance

2.2.1 Governancestructuur

Bij het beheer van een open standaard hoort een open governance en een open procedure voor belanghebbenden om te kunnen participeren in het beheer. xxx neemt hierin de rol van onafhankelijke, duurzame beheerpartij en facilitator. Bij het beheer van de xxx worden verschillende gremia onderscheiden die gezamenlijk invulling geven aan de governance op de standaard:

1. xxx-community (Interesse Groep - IG)

Dit is het meest operationele gremium waarin iedere belangstellende/belanghebbende vragen kan stellen over de xxx-standaard en suggesties kan doen voor de doorontwikkeling van de standaard. Dergelijke vragen en suggesties worden door xxx verzameld en voorgelegd aan het Technisch Overleg en als issue geregistreerd bij de werkgroep xxx van het kennisplatform xxx

2. Technisch Overleg (Technische Architectuur Groep – TAG)

Het Technisch Overleg is een periodieke bijeenkomst van de Technische Architectuur Groep (TAG) waarbij de vragen en doorontwikkelwensen m.b.t. de xxx worden doorgenomen, geprioriteerd en worden uitgewerkt. Daarnaast wordt door de leden de releaseplanning en de roadmap opgesteld. Deelname aan de TAG is vrij voor eenieder die een belang heeft bij de standaard (overheid, wetenschap en markt)

3. Tactisch overleg xxx

Dit gremium is verantwoordelijk voor het vaststellen van de doorontwikkel-roadmap, het vaststellen van minor releases van de standaard en dient als het voorportaal van het strategisch/besluitvormende gremium: het OBDO.

4. Het Overheidsbrede Beleidsoverleg Digitale Overheid (OBDO)

Dit is het hoogst ambtelijke gremium dat besluit over major releases van de standaard, het beheermodel van de standaard en externe publicaties over releases en van het standaardenbeleid. Op dit moment wordt het OBDO louter 'gevoed' door Forum Standaardisatie en is de focus voornamelijk het bestendigen van major releases van de standaard. Op het moment dat het tactische gremium is ingevuld, zal het OBDO waarschijnlijk een breder scala aan onderwerpen langs krijgen ter bestendiging.

De MIDO structuur kan ook de mogelijkheid bieden om de Programmeringsraad GDI te laten besluiten over de standaarden. Wijzigingen worden dan ter informatie aan het OBDO voorgelegd.

Het strategisch overleg neemt besluiten op basis van adviezen van de tactisch en strategische overleggen en het advies van de beheerorganisatie. Daarnaast kan het strategisch overleg een richtinggevend besluit nemen wat aan de beheerorganisatie voorgelegd wordt. Bijvoorbeeld een ingrijpende wijziging zoals het overgaan naar een nieuwe (onderliggende) standaard kan in het strategisch overleg besloten worden.

In tabelvorm:

Gremium	Accent	Rol participant	Ondersteuning door beheerder (Logius)
Community (omvang beperkt)	Inhoud -- delen	Samen met alle leden van de Interesse Groep (IG): 1. Volgen van ontwikkelingen. 2. Leveren van input voor de doorontwikkeling van de standaard.	1. Informatie m.b.t. specificaties en beheer open delen met community. 2. Deelnemen aan stuurgroep en werkgroepen
Technisch Overleg (Operationeel, 4x per jaar)	Inhoud - afstemmen	Samen met andere experts van de Technische Architectuur Groep (TAG): 1. Inhoudelijk ontwikkelen van standaard onderdelen en bijbehorende documentatie. 2. Voorbereiden van de release- planning. 3. Prioriteiten stellen voor de ontwikkeling, roadmap van nieuwe releases van de standaarden. 4. Goedkeuring van aanpassingen op de standaard.	1. Analyseren, ontwerpen en uitwerken van specificaties. 2. Volgen en beïnvloeden van aanpalende standaarden. 3. Organiseren bijeenkomsten. 4. Opstellen en verspreiden notulen. 5. Beschikbaar stellen specificaties.
Tactisch/Strategisch (4x per jaar)	Prioritering proces en uitwerken strategisch advies	Samen met andere participanten: 1. Vaststellen roadmap van de standaard. 2. Voorportaal OBDO 3. Vaststellen minor releases van de standaard.	1. Analyseren, ontwerpen en uitwerken van beleidszaken, (release)planning.
OBDO (Strategisch besluitvormend, 2x per jaar)	Bestuurlijk besluit	Samen met andere bestuurders: 1. Vaststellen major releases van de standaard. 2. Vaststellen beheermodel van de standaard. 3. Vaststellen externe publicaties over het standaardenbeleid en releases.	1. Begeleiding van de Adviesraad en inbreng via secretariaat OBDO. 2. Publiceren standaarden en andere Standaard-informatie

2.2.2 Besluitvorming

In alle overlegsgremia vindt besluitvorming plaats op basis van consensus. Mocht consensus niet mogelijk zijn, dan gaat het vraagstuk met een weergave van de verschillende standpunten door naar het eerstvolgend-hoger gelegen-gremium. Indien in het hoogste gremium (het OBDO) geen consensus bereikt kan worden, heeft de voorzitter van het OBDO (min. BZK) de beslissende stem.

2.2.3 Deelname

Uitbreidingen en aanpassingen in de xxx standaard komen tot stand door participatie van de verschillende belanghebbenden. Belanghebbenden kunnen op vier manieren participeren aan het wijzigings- en besluitvormingsproces:

1. Als lid van de xxx Community van het Kennisplatform / de Interesse Groep (IG)
2. Als lid van de Technische Architectuur Groep (TAG)
3. Als lid van het Tactisch overleg
4. Als lid van het MIDO of OBDO

Ad 1) Deelname aan de xxx-Community staat open voor alle belanghebbenden; Ad 2) Invulling van het Tactisch overleg volgt, zodra bekend is welk gremium dit is;

Ad 3) [Het OBDO kent een vaste vertegenwoordiging](#) [Zie voor meer informatie de governance van Digitaleoverheid.nl](#)

Ad 4) Aangezien het overleg van de Technische Architectuur Groep (het Technisch Overleg) het eerste besluitvormende gremium is van de standaard, en besluitvorming in dit gremium plaatsvindt op basis van consensus, stelt Logius een aantal voorwaarden aan deelname:

1. Leden van het technisch overleg dienen een aantoonbaar belang te hebben bij de standaard.
2. De omvang en samenstelling moet een goede vertegenwoordiging bevatten van de verschillende belangen rond de standaard. We gaan uit van 1 deelnemer per organisatie.
3. Het belang van de Nederlandse overheid dient voldoende geborgd te zijn in het technisch overleg.

Personen/partijen die willen deelnemen aan het technisch overleg kunnen een mail sturen aan xxxx waarin zij aangeven wat hun belang is bij de standaard. Met inachtneming van bovenstaande punten, beoordeeld Logius de aanvraag.

2.3 Financiering

Het beheer van de xxx standaard wordt gefinancierd door min. BZK voor een initiële periode van tenminste drie jaar (2020-2023) om gebruikers het vertrouwen te geven dat er geen desinvesteringen worden gedaan bij het implementeren van de standaard. Na drie jaar wordt de financiering verlengd als blijkt dat het nut van en de behoefte aan de standaard nog aanwezig is.

3. Tactiek

3.1 Community

-

De xxx community/ Interesse Groep bestaat uit eenieder die belanghebbende of belangstellende is m.b.t. de standaard. Deelname aan de community kent geen drempels of restricties. Leden van de community kunnen alle informatie m.b.t. de standaard en het beheer daarvan inzien via de website en via verschillende kanalen issues of RFC's melden. Daarnaast kunnen community leden reageren op openbare consultaties en onder bepaalde voorwaarden deelnemen aan de Technische Architectuur Groep (zie paragraaf deelname).

3.2 Architectuur

-

De xxx standaard is een op zichzelf staande standaard en geen onderdeel van een bovenliggende standaard. Wel wordt er in de ADR verwezen naar verschillende andere (internationale) standaarden.

3.2.1 Internationale, Europese en nationale standaardisatiegemeenschap

-

De xxx volgt de ontwikkeling van internationale standaarden (zoals bijvoorbeeld de HTTP standaarden van het IETF) in het algemeen. Meer specifiek volgen de specialisten van Logius en de leden van de TAG de standaarden waarnaar wordt gerefereerd in de standaard en bespreken deze ontwikkelingen ook in het Technisch Overleg. Indien relevant worden op basis van de internationale ontwikkelingen rfc's opgesteld om de xxx standaard aan te passen, verbeteren of actualiseren.

3.2.2 Samenwerking met andere beheerorganisaties

3.2.2.1 Kennisplatform/community xxxx

Kennisplatform of community xxx is een initiatief van xxx, xxx, en Logius. Het doel van het Kennisplatform is om de kennis over het toepassen van xxx uit te wisselen en de aanpak bij verschillende organisaties op elkaar af te stemmen en waar nodig te standaardiseren. In het kennisplatform/community wordt gezamenlijk gekeken naar strategische en tactische vraagstukken rond het ontwikkelen van de standaard xxx door de overheid en gebruik van de standaard xxx buiten en binnen de overheid. Dit vanuit de gedachte dat we in een digitale samenleving eenvoudig met elkaar moeten kunnen samenwerken.

De xxx standaard komt voort uit xxx die beheerd wordt door het Kennisplatform/community xxx en is door het kennisplatform/community ontwikkeld. Op het moment dat er in het kennisplatform consensus was over de kwaliteit van de xxx standaard en de wenselijkheid deze via het 'pas toe of leg uit' -principe normatief te laten verklaren is de standaard voorgedragen aan Forum Standaardisatie voor het verkrijgen van de voor overheden verplichte 'pas toe of leg uit' status en heeft Logius het beheer van dit normatieve deel op zich genomen.

3.2.3 Nederlandse Overheid Referentie Architectuur (NORA)

-

De xxx standaard volgt de principes van de Nederlandse Overheid Referentie Architectuur. Zie voor meer informatie: https://www.noraonline.nl/wiki/NORA_online

4.

1.

2.

3.3 Rechtenbeleid

De xxx Standaard zelf en dit beheermodel vallen onder de Creative Commons licentie (Creative Commons Attribution 4.0 License). Dit houdt in dat het is toegestaan om deze documenten te gebruiken, verder te verspreiden en aan te passen. Dit werk en de specificaties van de xxx standaard worden royalty-free ter beschikking gesteld. Organisaties en personen die bijdragen aan de ADR dienen dit onder dezelfde voorwaarden te doen als bij het originele werk. Door bij te dragen aan de ADR verklaren zij hiermee in te stemmen.

Uitgesloten van alle bovenstaande zijn rechten verbonden aan de standaarden, profielen en andere onderdelen waar de xxx gebruik van maakt. Hierop zijn de rechten van de betreffende standaarden, profielen en andere onderdelen zelf van toepassing. Dit zijn in geval van de xxx allemaal open standaarden.

3.4 Kwaliteitsbeleid en benchmarking

Zoals gezegd wordt het beheer van de xxx standaard volledig open ingevuld (zie ook de paragraaf Bomos en Governance). Dit borgt dat zoveel mogelijk belangstellenden en belanghebbenden betrokken zijn bij wijzigingen en besluitvorming die wijzigingen.

3.5 Adoptie en erkenning

De xxx standaard heeft de 'pas toe of leg uit' -status van Forum Standaardisatie. Dit betekent kort gezegd dat Nederlandse overheidspartijen en partijen uit de (semi) publieke sector deze standaard dienen toe te passen op het moment dat zij hun informatie met behulp van xxx standaard willen ontsluiten. Zie hoofdstuk 1 voor meer informatie.

4. Operationeel

4.1 Initiatie

1. Uitbreidingen en aanpassingen in de xxx standaarden komen tot stand door participatie van de verschillende belanghebbenden.
2. Belanghebbenden kunnen op vier manieren participeren: als lid van de xxx Community en/of de Technische Architectuur Groep en/of als lid van de Adviesraad of als lid van het OBDO.

4.2 Wensen en Eisen

RFC's kunnen binnen komen via verschillende kanalen:

1. Rechtstreeks bij Logius, tijdens overleggen, via de website of mail
2. Bij de werkgroep xxx van de standaard en tijdens overleggen, via de website of mail

RFC's worden als issue's geregistreerd in de repository van het kennisplatform/community op Github: voorbeeld: <https://github.com/Geonovum/KP-APIs/issues>

Om te voorkomen dat er verschillende lijsten met issues en verzoeken ontstaan, is met het kennisplatform/community afgesproken dat ieder issue en verzoek als eerste wordt beoordeeld door de werkgroep van xxx standaard. Dit voorkomt het ontstaan van verschillende stromen met RFC's en geeft de werkgroep de gelegenheid om in te schatten of de RFC betrekking heeft op de xxx standaard die Logius beheert, of dat er sprake is van een verzoek dat het best kan landen in één van de (niet normatieve) extensies die het kennisplatform/community beheert.

Dit houdt concreet in dat RFC's die rechtstreeks bij Logius worden neergelegd, door Logius worden doorgespeeld aan de werkgroep van de xxx standaard zodat daar de eerste beoordeling kan plaatsvinden.

Figuur 7

Figuur 3 ADR RFC Procesmodel

4.3 Uitvoering en ontwikkeling (Wijzigingsproces)

De procedure van RCF naar daadwerkelijke wijziging ziet er als volgt uit:

Issues die in behandeling worden genomen worden als RFC gelabeld RFC's worden besproken en uitgewerkt in de Werkgroep xxx

RFC's worden vastgesteld in Technisch Overleg (TO) RFC worden na vaststelling in het TO Openbaar geconsulteerd

Na vaststelling volgt publicatie van de nieuwe versie van standaard

N.B. Zolang de afdeling Standaarden van Logius nog geen predicaat "Uitstekend beheer" heeft ontvangen van Forum Standaardisatie, zullen nieuwe versies na vaststelling in het TO aan Forum Standaardisatie worden voorgelegd ter beoordeling.

N.B.2. Het technisch overleg is momenteel samengevoegd met het structurele overleg van de werkgroep ADR van het Kennisplatform

Dit is schematisch weergegeven in het onderstaande ADR Governance model:

Figuur 4 ADR Governance model

4.4 Status van de standaard

Logius, afdeling standaarden onderscheid vier statussen die de xxx standaard kan hebben:

Afkorting	Status van de standaard	Beschrijving van de status
IO	In Ontwikkeling	Een nieuwe release van de standaard is "In Ontwikkeling" wanneer er met medeweten en medewerking van participanten aan gewerkt wordt en wanneer dit onderdeel of deze release nog niet voor de buitenwereld is gepubliceerd.
IG	In Gebruik	Als een nieuwe release van de standaard gereed is, en is bestendigd door Forum Standaardisatie, stelt het Technisch Overleg de status 'In Gebruik' vast. Door deze vaststelling worden gebruikers en ICT-leveranciers opgeroepen deze nieuwe release op te nemen in software en in gebruik te nemen.
EO	Einde Ondersteuning	De standaardversie met de status "Einde ondersteuning" wordt niet meer ondersteund door de beheerder. De kennis en informatie voor vragen en support is bij de beheerder niet langer beschikbaar.
TG	Teruggetrokken	De standaard krijgt de status "Teruggetrokken" indien een release van de standaard niet bruikbaar blijkt (bijv. vanwege implementatieproblemen).

4.5 Documentatie

Alle documenten m.b.t. de standaard en het beheer van de standaard worden openbaar en zonder drempels voor gebruik, gepubliceerd op logius.nl en onze Github pagina's. Logius publiceert tenminste de volgende documenten:

Dit beheermodel

De vergaderstukken van het Technisch overleg en overige besluitvormende gremia.

De specificaties van de standaard

De voorlopige specificaties van de nieuwe versie van de standaard.

Versie xx van de xx is gepubliceerd op:

voorbeeld: <https://publicatie.centrumvoorstandaarden.nl/api/adr/1.0> De

5. Implementatieondersteuning

5.1 Opleiding en advies

Voorbeeld tekst: Logius biedt momenteel geen opleiding aan, maar borgt dat de informatie m.b.t. de standaard altijd, zonder drempels, toegankelijk is. Bovendien kunnen geïnteresseerden via verschillende kanalen contact opnemen met Logius in geval van vragen of opmerkingen. Zie hiervoor 5.2 Helpdesk.

Aanvullend organiseert het Kennisplatform/community regelmatig overleggen en seminars m.b.t. de xxx standaard.

5.2 Helpdesk

Logius biedt ondersteuning en advies via verschillende kanalen:

Online: als reactie op issue's in de Github van het Kennisplatform:

xxxxx

Per mail: [xxx](#)

Telefonisch: xxxx

Per post: xxxx

5.3 Validatie & Certificatie

Voorbeeld tekst: Met xxx worden standaardisatiecommunities ondersteund en geïnspireerd bij het structureel vormgeven van het beheer en verdere ontwikkelingen van standaarden. xxx is niet verplicht en is ook geen conformiteitsbeoordeling.

xxx kan op verschillende manieren gebruikt worden:

- voor het opzetten van beheer van standaarden of stelsels
- als hulpmiddel voor verdere ontwikkeling van beheerorganisaties
- als richtlijn om aan te voldoen
- als onderbouwing voor het aanvragen van de status 'Uitstekend Beheer' van uw standaard bij Forum Standaardisatie
- als inspirerend naslagwerk

Voorbeeld tekst:

Certificatie van xxx is op dit moment niet mogelijk. Wel is het mogelijk xxx te valideren en te testen met behulp van xxx tools welke beschikbaar zijn op:

- [voorbeeld](#) &
- [voorbeeld](#)

Na validatie met de API-test tool is het mogelijk een badge te genereren waarmee aangetoond wordt dat de API voldoet aan alle test voorwaarden.

6. Communicatie

6.1 Promotie

De xxx-standaard wordt via verschillende kanalen gepromoot. Ten eerste via het Kennisplatform/community. Naast communicatie op de website van het kennisplatform/community, organiseert het platform regelmatig vrij toegankelijke bijeenkomsten.

Daarnaast heeft de standaard de zogenaamde 'pas toe of leg uit' -status van Forum Standaardisatie. Dit betekent dat Forum Standaardisatie het gebruik van deze standaard niet alleen actief promoot, maar in veel gevallen zelfs hard voorschrijft.

Tot slot is Logius promotor van de standaard. Zowel intern voor de toepassing van de standaard in Logius voorzieningen als extern, door andere partijen te informeren en adviseren over de mogelijkheden van de standaard.

6.2 Publicatie

Als een nieuwe versie van de xxx standaard de status "In Gebruik" heeft, worden verschillende zaken gepubliceerd.

Logius publiceert altijd de volledige specificatie van de standaard op een deel van zijn website. Daarnaast wordt een persbericht uitgegeven, waarin de publicatie van de nieuwe release van de standaard wordt aangekondigd. Aanvullend publiceert Logius alle genoemde documentatie zoals genoemd bij Documentatie.

6.3 Klachtenafhandeling

Klachten over de opzet of de uitvoering van het beheerproces kunnen ingediend worden bij Logius. Dit kan in principe via alle beschikbare kanalen (zie bij 5.2). De indiener van de klacht krijgt zo spoedig mogelijk en altijd terugkoppeling over de voortgang van en beslissing over zijn klacht.

De volledige klachtenprocedure is terug te vinden in het generieke beheermodel van Logius, afdeling standaarden. (volgt)

↑

7. Bijlage X: Versionering van de documenten

Deze bijlage beschrijft de versioneringsmethodiek ofwel de standaard manier om om te gaan met versienummers van de standaard. De versioneringsmethodiek is gelijk voor alle 'gepubliceerde standaarden' die onder beheer zijn van de Logius (afdeling standaarden) en is gebaseerd op Semver. Semver staat voor Semantisch Versioneren en we gebruiken versie 2.0.0 van de standaard zoals gepubliceerd op semver.org.

7.1 Versioneringsmethodiek

Per document wordt met `[documentnaam]_vX.Y.Z` de versie aangegeven. Met `vX.Y.Z` wordt gerefereerd aan major (X) en minor (Y) releases en (Z) patches, dit wordt hieronder toegelicht:

7.2 Patch Releases

In een patchrelease worden wijzigingen doorgevoerd die de technische specificatie niet raken. Dit kunnen tekstuele wijzigingen zijn of inhoudelijke indelingen van de standaard. De wijzigingen worden vastgelegd in release notes. Een patch release wordt door de beheerder op eigen initiatief of op aanwijzingen van gebruikers doorgevoerd en gepubliceerd. Een patchrelease wordt aan de Technische Architectuurgroep ter kennisgeving medegedeeld. Een nieuwe patchrelease vervangt een eerdere versie in zijn geheel.

7.3 Minor releases

In een minor release kunnen wijzigingen doorgevoerd worden die de technische specificatie raken. Dat kunnen fouten zijn in de specificatie zijn, het verzwaren of verlichten van een restrictie of het een aanpassing van een

beveiligingstandaard (zoals TLS 1.2 naar TLS 1.3). In de SEMVER aanpak zijn minor releases backwards compatible. Voor een standaard is backwards compatibility lastiger te bepalen omdat uiteindelijk twee partijen met elkaar moeten meebewegen. *Het is de intentie dat Minor Releases niet backwards incompatible zijn.* Voor Minor Releases wordt een uitgebreid vaststellings-procedure gevolgd conform het beheermodel en er kan in overleg met de stakeholders tot een migratiepad worden besloten. Dit migratiepad wordt in de release meegenomen.

7.4 Major Releases

Er zijn twee Major release momenten: de overgang naar nieuwe internationale standaarden binnen een bestaand profiel, bijvoorbeeld HTTP 2.0 of de toevoeging van een geheel nieuwe regel of profiel binnen de standaard. In het eerste geval komt er een nieuw major versie van de standaard om vast te stellen volgens het de reguliere vaststellingsprocedure (conform het Beheermodel). In het tweede geval wordt er een *nieuw document of nieuwe sectie* toegevoegd aan de standaard.

Als hierbij het functionele toepassingsgebied van de standaard, waarvoor het pas toe of leg uit regime geldt, veranderd, dan wordt eerst de uitgebreide vaststellingsprocedure gevolgd en vervolgens de procedure van het Forum Standaardisatie.

7.5 Toelichting en voorbeeld regels

Een versie van een standaard (versie 1.2.0) is compatible met een eerdere versie van een standaard (versie 1.1.0) als uitwerkingen/ implementaties volgens de eerdere versie 1.1.0 ook volledig voldoen aan de normen en eisen van versie 1.2.0 .

Wijzigingen in de standaard kunnen impact hebben op de technische werking van implementaties en/of op afspraken die de technische werking van implementaties niet raken bv organisatorische of proces afspraken;

Voor standaarden is relevant of een realisatie volgens de oude versie van een standaard wel of niet voldoet aan de nieuwe versie van de standaard:

Globale regels voor het bepalen van de impact op de versionering:

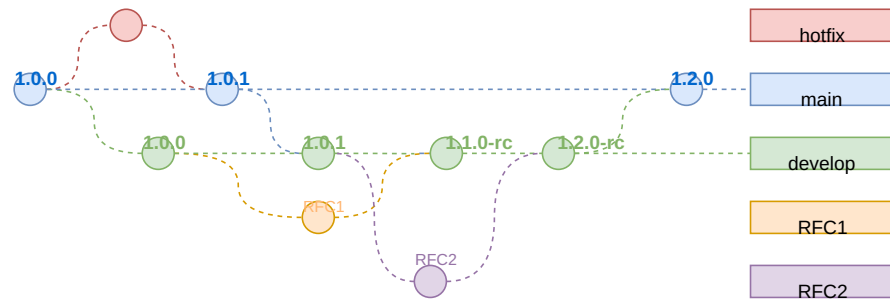
- Toevoegen = Major
- Wijzingen :
 - Versoepeling = Minor
 - Verscherping = Major
- Verwijderen = Minor
- Correctie = Patch

7.6 Versie overgangen

Wanneer een nieuwe major versie uitkomt zal de oude versie conform de afgestemde migratiepad een einddatum van geldigheid krijgen. In de overgangsperiode kunnen dus meerdere versies gepubliceerd zijn en de status geldig hebben.

Om te kunnen werken aan publicatie-, werk- en voorstelversies van documenten worden Git branches gebruikt.

Voorbeeld In het onderstaande voorbeeld zien wij een standaard van 1.0.0 naar 1.1.0 ontwikkelen.

Figuur 8 Gitflow

De branch main is de huidige gepubliceerde versie en de branch develop is de werkversie. Het uitwerken van een RFC gebeurt in een afsplitsing van de develop branch waarna het terug de develop branch invloet. In het voorbeeld schema leidde RFC1 tot de eerste release candidate (rc) van versie 1.1.0 van de standaard. Wanneer de werkversie gereed en akkoord is als release stromen de wijzigingen naar de branch main.

Het kan voorkomen dat gewenst wordt vlug een kleine (niet inhoudelijke) aanpassing aan de gepubliceerde versie te maken. Om bijvoorbeeld een spelfout vlug te corrigeren kan deze aanpassing op main i.p.v. develop worden uitgevoerd. In het voorbeeld leidde een hotfix tot een release van versie 1.0.1 waarna de aanpassing naar de werkversie geduwd wordt.

8. Conformiteit

Naast onderdelen die als niet normatief gemarkeerd zijn, zijn ook alle diagrammen, voorbeelden, en noten in dit document niet normatief. Verder is alles in dit document normatief.

9. Lijst met figuren

[Figuur 1](#)

[Figuur 2](#)

[Figuur 3](#)

[Figuur 4](#)

[Figuur 5](#)

[Figuur 6](#)

[Figuur 7](#)

[Figuur 8 Gitflow](#)

Inhoudsopgave

Samenvatting

Status van dit document

1. Inleiding
- 1.1 Leeswijzer

1.2 *Vul naam van de standaard hier in*

1.2.1 Nut

1.2.2 Werking

1.2.3 Status

1.3 BOMOS

2. Strategie

2.1 Visie

2.2 Governance

2.2.1 Governancestructuur

2.2.2 Besluitvorming

2.2.3 Deelname

2.3 Financiering

3. Tactiek

3.1 Community

3.2 Architectuur

3.2.1 Internationale, Europese en nationale standaardisatiegemeenschap

3.2.2 Samenwerking met andere beheerorganisaties

3.2.3 Nederlandse Overheid Referentie Architectuur (NORA)

3.3 Rechtenbeleid

3.4 Kwaliteitsbeleid en benchmarking

3.5 Adoptie en erkenning

4. Operationeel

4.1 Initiatie

4.2 Wensen en Eisen

4.3 Uitvoering en ontwikkeling (Wijzigingsproces)

4.4 Status van de standaard

4.5 Documentatie

5. Implementatieondersteuning

5.1 Opleiding en advies

5.2 Helpdesk

5.3 Validatie & Certificatie

6. Communicatie

6.1 Promotie

6.2 Publicatie

6.3 Klachtenafhandeling

7. Bijlage X: Versionering van de documenten

7.1 Versioneringsmethodiek

7.2 Patch Releases

7.3 Minor releases

7.4 Major Releases

7.5 Toelichting en voorbeeld regels

7.6 Versie overgangen

8. Conformiteit

9. Lijst met figuren

A. Index

A.1 Terms defined by this specification

A.2 Terms defined by reference

B. Contributors

A. Index

-

A.1 Terms defined by this specification

-

A.2 Terms defined by reference

-

B. Contributors

-

Edwin Wisze en Martin van der Plas

[↑](#)